

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 21CoP/7/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721201318
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Muránska
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8721201318.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Muránskej a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Martina Barana vo veci starostlivosti o maloleté deti: T. L., nar. XX.XX.XXXX a V. L., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Poprad, deti rodičov C. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, XXX XX G. a I. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. XXXX/X, XXX XX G., v konaní začatom na návrh otca a o zmenu výchovného prostredia, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 14P/53/2021-50 zo dňa 09.09.2021 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:
  - I. Zveruje mal. deti: T. L., nar. XX.XX.XXXX a V. L., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca, čím sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 13P/73/2012-201 zo dňa 19.03.2013 vo výroku o výchove detí v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3 CoP/12/2014-370 zo dňa 11.06.2014.
  - II. Zaväzuje matku prispievať na výživu mal. T. sumou 30 % zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu mesačne a na výživu mal. V. sumou 30 % zo sumy životného minima podľa osobitného predpisu mesačne od 01.09.2021, čím sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 14P/136/2015-46 zo dňa 13.01.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16CoP/7/2016-77 zo dňa 27.06.2016.
  - III. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.
2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“).
3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že otec návrhom zo dňa 11.05.2021 žiadal zveriť maloleté deti do jeho osobnej starostlivosti dôvodiac, že takto sa rozhodli samotné maloleté deti, keďže matka im nevie zabezpečiť dostatočnú starostlivosť, nezabezpečuje im dostatočnú stravu, zanedbáva dentálnu starostlivosť u detí. Podľa jeho tvrdenia je matka stále podráždená, na deti kričí a deti žijú v neustálom strese.
4. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za to, že rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 13P/73/2012-201 zo dňa 09.03.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 3CoP/12/2014-370 zo dňa 11.06.2014 bolo manželstvo rodičov rozvedené a vtedy mal. deti T. a V. boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu mal. T. sumou 50,- eur mesačne a V. sumou 50,- eur mesačne. Následne rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 14P/136/2015-46

zo dňa 13.01.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 16CoP/7/2016-77 zo dňa 27.06.2016 bol otec zaviazaný prispievať na výživu mal. T. sumou 60,- eur mesačne a na výživu mal. V. sumou 60,- eur mesačne. V tom čase príjem otca činil 497,10 eur mesačne, matka bola bez príjmu, bola jej odňatá aj pomoc v hmotnej núdzi, nakoľko nemala zaplatené úhrady spojené s užívaním bytu a jej jediným príjmom bolo len výživné zo strany otca. V súčasnosti príjem otca činil 878,- eur mesačne a matka je bez príjmu.

Súd prvej inštancie dospel k záveru, že matka nateraz nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o mal. deti, o čom svedčí skutočnosť, že zanedbáva starostlivosť o deti, je bez akéhokoľvek príjmu, neplní si svoje zákonné odvodové a daňové povinnosti, deťom nezabezpečuje základnú zdravotnú starostlivosť a preto prihladájúc na najlepší záujem mal. detí zveril ich do osobnej starostlivosti otca. Pri učení výživného súd prvej inštancie vzhliadol na sociálnu situáciu matky, na jej zdravotný stav a určil matke minimálne výživné.

O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového konania (ďalej len „CMP“).

5. Proti rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka. Nesúhlasila s tým, aby boli mal. deti zverené otcovi, kde otec zanedbáva starostlivosť o deti. Uviedla, že žila zo 190,- eur na tri deti. Otec mal. detí má príjem 900,- eur s prídavkami a bonusmi a ďalších 400,- eur. Otec mal. detí dlhuje matke 1 800,- eur a matka nemá na výživné, ktoré má otcovi platiť na 4 deti. Matka ďalej uviedla, že je odhlásená zo sociálnej poisťovne. Už viac rokov nespí, má problémy so srdcom, teraz aj s maternicou a možno má aj nádor, lebo má bolesti a berie tabletky, taktiež ledva chodí. Navrhla odvolaciemu súdu, aby rozhodol, že mal. deti dáva do striedavej starostlivosti, pretože má právo na deti tak ako otec. Bonusy by dostával otec a prídavky matka. Ak otec nesúhlasí so striedavou starostlivosťou, nech sa vrátia mal. deti k matke. Ak by ostali mal. deti u otca, matka nechcela v tomto prípade výživné určovať.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení žiadal rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť v celom rozsahu. Šetrením bolo zistené, že mal. deti majú u otca vytvorené vhodné podmienky pre svoj fyzický a psychický vývin a neboli zistené žiadne nedostatky v jeho starostlivosti o mal. deti. Samotné mal. deti sa vyjadrili, že sú u otca spokojné a šťastné, ale aj so svojou matkou sa chcú naďalej stretávať. Z manželstva rodičov mal. detí pochádza 9 detí, exmanželia sú rozvedení, nežijú v spoločnej domácnosti a sú v súdnych sporoch týkajúcich sa mal. detí už 15 rokov. Na čas po rozvoze manželstva boli mal. deti zverené matke, neskôr na základe vôle samotných detí, ako aj na základe fyzického a psychického týrania mal. detí zo strany matky, za ktoré bola aj právoplatne podmiennečne odsúdená na 3 roky, boli mal. deti postupne zverované otcovi. V súčasnosti v starostlivosti matky zostala len mal. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorá onedlho dovŕši plnoletosť. Na základe neplnenia vyživovacej povinnosti voči mal. deťom, bola matka súdom prvej inštancie v riadnom trestnom konaní odsúdená na 28 mesiacov nepodmiennečne. Krajský súd v Prešove zrušil prvostupňové rozhodnutie a vrátil vec na nové konanie. Otec uviedol, že matkin dlh na výživnom je v súčasnosti 9 800,- eur. Toto odvolacie konanie doposiaľ nebolo ukončené. Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že matka odmieta akúkoľvek zmenu zo svojej pozície, akúkoľvek inú pomoc okrem zvýšenia výživného zo strany otca, čím ohrozovala mal. deti nedostatkom finančných prostriedkov, nedokáže, nevie alebo nechce zabezpečiť ani základné prostriedky. Pred mal. deťmi sa vyjadruje, že za všetko môže otec. Viackrát jej boli zo strany kolízneho opatrovníka ponúknuté možnosti ako je možné riešiť danú situáciu, aby mal. deti mali lepší život, ktoré matka doposiaľ neuplatnila. Kolízny opatrovník sa stotožňuje s názorom súdu, že matka nateraz nedokáže zabezpečiť riadnu starostlivosť o mal. deti, o čom svedčí skutočnosť, že je bez akéhokoľvek príjmu, neplní si svoje zákonné odvodové a daňové povinnosti, nezabezpečuje mal. deťom základnú zdravotnú starostlivosť. Vyživovaciu povinnosť voči mal. deťom si otec plnil do 9/2021 v zmysle súdneho rozhodnutia a to i napriek tomu, že mal. deti sa už nachádzali v jeho osobnej starostlivosti, čo však matka vo svojom odvolaní neuviedla. Čo sa týka výplaty prídavkov na deti, vzhľadom na to, že mal. deti sa nachádzajú v osobnej starostlivosti otca, matke bola príslušným úradom zastavená výplata, ktorá bude poukazovaná oprávnenej osobe - otcovi. Mal. deti vzhľadom na ich vek a rozumovú vyspelosť dostatočne vyjadrili svoj názor. Kolízny opatrovník na záveru uviedol, že stanovená výška vyživovacej povinnosti síce nezodpovedá odôvodneným potrebám mal. detí, ktoré sú omnoho väčšie, avšak súd prihladol na sociálnu situáciu matky, ako aj na zdravotný stav a zaviazal matku prispievať na výživu mal. detí v minimálnej výške, ktoré musí hradiť každý rodič bez ohľadu na to, aký má príjem.

7. Otec súhlasil s rozhodnutím súdu prvej inštancie o zverení mal. detí T. a V. do jeho osobnej starostlivosti. Nesúhlasil, čo tvrdila jeho bývala manželka, keďže o deti je vzorne postarané. Uviedol,

že jeho bývala manželka sa stále vyhovára na zlú finančnú situáciu, ktorú má, že nemá peniaze na starostlivosť o deti, že žije zo 190,- eur, čo je suma, ktorá predstavuje výživné na deti, ktoré jej dával. Je to logické, že z takej sumy sa nedá žiť, kým je nezamestnaná, nebude zarábať, tak nikdy v živote nebude mať peniaze ani pre deti, ani pre seba. Aj ona je rodič a teda je povinná prispievať na deti finančne rovnako, ako prispieva on. Toto je jeden z jej veľkých dlhodobých neriešených problémov. Dokonca aj ich deti jej našli prácu, ktorá ona odmietala. A ak by bola taká chorá ako tvrdí, už dávno by si vybavila invalidný dôchodok. Otec ďalej uviedol, že čo sa týka striedavej starostlivosti, s tým absolútne nesúhlasil, už v minulosti mali so svojou bývalou manželkou krátkodobo v striedavej starostlivosti dcéru B., pričom to bolo celé zle. Nevedela vlastne kde je jej miesto, kde patrí a následne museli striedavú starostlivosť zrušiť a dcéru B. zobral otec do svojej osobnej starostlivosti.

Deti začali chodiť na krúžky, T. chodí na plávanie a parkúr, V. chodí na parkúr. Sú spokojní, majú všetko čo potrebujú, dostatok výživnej stravy, dostatok životného prostredia, chodia von, majú v dome priestor na realizáciu a zdravý vývoj. U neho majú aj starších súrodencov. Otec mal za to, že celé odvolanie matky je len jej finančná záchrana, lebo žila z výživného a prídavkov na deti. Nezaujímajú ju ani naše spoločné staršie deti, ktoré sú v jeho osobnej starostlivosti (lebo z nich nemá žiaden finančný ošoh), zaujíma sa len o tie deti z ktorých má finančný profit.

8. V replike sa matka vyjadrila, že otec sa o deti vôbec nestará, chce iba prídavky a bonusy, čo činí 300,- eur. Navrhla odvolaciemu súdu, aby nariadil pojednávanie, žiadala aj znalecké dokazovanie, lebo deti nevedia čo chcú. T. chce byť pri mame a V. ju má rád. Znalecké dokazovanie navrhuje z dôvodu, že kurátorky rozhovor s deťmi zmanipulovali, takže nech ich vypočuje znalkyňa, aký vzťah majú deti k matke. Matka ďalej uviedla, že zdravotné problémy, ktoré má sú z toho, že ju bývalý manžel roky týral, bil, psychicky a fyzicky ničil.

9. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal rozsudok v zmysle zásad vyjadrených v § 65, § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že odvolanie matky opodstatnené nie je.

10. Odvolací súd zaoberajúc sa vecou z hľadiska príslušných zákonných ustanovení, skutkových okolností uvedených v návrhu, odvolacích námietok matky mal. detí, vyjadrenia kolízneho opatrovníka a otca mal. detí dospel k záveru, že odvolanie matky mal. detí nie je dôvodné. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil skutočnosti odôvodňujúcich potrebu dočasnej úpravy pomerov v rodine zverením maloletých do osobnej starostlivosti otca a zaviazal matku prespievať na ich výživu. Napadnuté rozhodnutie sleduje najlepší záujem mal. detí na stabilite a bezpečnosti výchovného prostredia, ako aj zdravom, duševnom a fyzickom a citovom vývine v danom čase. Prijatý právny záver odvolací súd v nasledujúcom obsahu odôvodnenia argumentuje nasledovne.

11. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

12. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletých detí je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ich týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletých detí sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Z obsahu spisu vyplýva, že otec mal. detí pracoval v spoločnosti C. E. a matka mal. detí je nezamestnaná a je odhlásená zo Sociálnej poisťovne. Podľa vyjadrení kolízneho opatrovníka a otca majú mal. deti u otca vytvorené vhodné podmienky pre svoj zdravý fyzicky a psychicky vývin a neboli zistené žiadne nedostatky v jeho starostlivosti o mal. deti. Samotné mal. deti sa vyjadrili, že sú u otca spokojné a šťastné. Matka tieto tvrdenia popiera. Navrhla, aby boli mal. deti zverené do striedavej osobnej starostlivosti, pričom bonusy by dostával otec a ona prídavky. Neskôr navrhla, aby boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti otca bez určenia výživného.

14. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že matka mal. detí nateraz nedokáže zabezpečiť ich riadnu starostlivosť, o čom svedčí skutočnosť, že zanedbáva starostlivosť o deti, je bez akéhokoľvek príjmu, a preto prihladajúc na lepší záujem mal. detí je potrebné ich zveriť do osobnej starostlivosti otca.

15. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

17. Z obsahu spisu vyplýva, že naposledy bolo o právach a povinnostiach rodičov k mal. deťom rozhodované v konaní Okresného súdu Poprad č. k. 14P/136/2015-46 zo dňa 13.01.2015. V tomto konaní bolo rozhodnuté o výživnom na mal. T. na 60,- eur mesačne a na mal. V. na 60,- eur mesačne splatné k rukám matky. Od tejto doby došlo k zmene pomerov na strane rodičov, ako aj maloletých detí, keďže je zrejmé, že aktuálne v tomto konaní boli mal. deti zverené do osobnej starostlivosti otca a výživné je povinná platiť matka.

18. Je zrejmé, že v zmysle predložených listinných dôkazov súd prvej inštancie zisťoval, aký bol príjem otca mal. detí v rozhodnom období. Súd prvej inštancie zistil, že od januára do mája 2021 bol priemerný mesačný príjem otca vo výške 878 eur a matka je bez príjmu, v období od 01.01.2020 do 31.12.2020 nemala vyplatenú dávku v nezamestnanosti.

19. Odvolací súd s poukazom na § 62 ods. 3 Zákona o rodine uvádza, že citované ustanovenie upravuje zákon o minimálnu výšku výživného, ktorú je povinný platiť každý rodič na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery. K jeho aplikácii dochádza predovšetkým v prípadoch objektívnej nespôsobilosti rodiča zabezpečiť si príjem, z ktorého by mohla byť výška výživného určená v rámci štandardných pravidiel, zároveň slúži na ochranu oprávneného, aby aspoň v minimálnom rozsahu boli uspokojované jeho základné životné potreby. Keďže nepriaznivé príjmové pomery matky nie sú dôvodom zbavenia povinnosti prispievať na výživu oprávnených z platenia výživného a aspoň v zákonom stanovenej minimálnej výške výživného, odvolací súd sa stotožnil s rozsahom vyživovacej povinnosti určenej súdom prvej inštancie v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na obidve mal. deti. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Týmto zákonom sa rozumie zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime. Na základe neho Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR vydáva

pravidelne opatrenie o úprave súm životného minima, ktoré okrem iného obsahuje práve sumu životného minima na nezaopatrené dieťa (opatrenie č. 183/2019 Z.z. o úprave súm životného minima), v zmysle ktorého je možné určiť minimálne výživné na dieťa každý kalendárny rok s účinnosťou od prvého júla príslušného kalendárneho roku. Vzhľadom na to, matka, ktorá má určenú vo vzťahu k svojim deťom minimálnu vyživovaciu povinnosť, je povinná platiť výživné v tejto novej sume určenej v zmysle opatrenia č. 183/2019 Z.z. o úprave súm životného minima.

20. Na základe uvedeného odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie vykonal dostatočné dokazovanie. Prihliadol na sociálnu situáciu matky, na jej zdravotný stav, na odôvodnené potreby mal. detí a v závislosti od uvedených zistení správne rozhodol o výške výživného zo strany povinnej matky.

21. Odvolací súd prihliadnuc na zistenia vyplývajúce zo správy kolízneho opatrovníka, tvrdenia otca majúca na zreteli predovšetkým záujem maloletých, závery súdu prvej inštancie považuje za správne vo vzťahu za účelom ochrany stability výchovného prostredia maloletých a zveriť ich do osobnej starostlivosti otca. Taktiež odvolací súd dospel k záveru, že zodpovedá schopnostiam a možnostiam matky platiť súdom určené výživné v prospech mal. detí, preto s poukazom na všetky tieto dôvody, rozsudok potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 CSP v spojení s ustanovením § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).